

I. Identifikační údaje

1.1 Předkladatel

Název školy: ZŠ Tvarožná, příspěvková organizace
Adresa školy: Tvarožná 176, 664 05 Tvarožná
Ředitel: Mgr. Věra Floriánová
Kontakty: tel. 731 117 814
e-mail skola.tvarozna@seznam.cz
web www.skolatvarozna.cz
IČO 70875472
IZO 118 300 059
Koordinátor: Mgr. Věra Floriánová

1.2 Zřizovatel

Název: obec Tvarožná
Adresa: Tvarožná 40, 664 05 Tvarožná
Kontakty: tel.: 544 226 101

1.3 Platnost dokumentu: od 1. 9. 2007

Aktualizováno dodatkem č. 5 z 10. 10. 2023

V Tvarožné: 10. 10. 2023

Mgr. Věra Floriánová
ředitelka ZŠ

II. Charakteristika ŠD

Školní družina slouží především k odpočinku, dále k rozvoji zájmů žáků v době po vyučování, k efektivnímu využití volného času. Školní družina také dává prostor pro komunikaci mezi dětmi navzájem, rodiči a vychovatelkou. Školní družinu (dále jen ŠD) navštěvují žáci 1. – 5. ročníku základní školy. Její činnost vychází z pedagogiky volného času. Cílem je snaha o vytvoření místa pro odpočinek žáků po vyučování a zároveň přispění k cílenému ovlivňování jejich volného času.

1. Velikost a vnitřní organizace zařízení

Školní družina je součástí základní školy a nachází se v budově školy. Tvoří ji dvě oddělení. Maximální kapacita je 56 žáků. Školní družina poskytuje svou činnost každodenně, a to v závislosti na rozvrhu základní školy pro příslušný školní rok. Zájmové vzdělávání ve ŠD je poskytováno po dobu 10 měsíců - po dobu trvání školního roku. Po dobu podzimních, vánočních, pololetních, jarních a hlavních prázdnin se po dohodě se zřizovatelem činnost ŠD přerušuje.

Na škole fungují zájmové kroužky, jejichž činnost se prolíná s činností ŠD a je na ně brán ohled při plánování činností ŠD.

Provoz je rozdělen do dvou bloků: 1) ranní družina od 7.00 do 8.00 hodin a 2) odpolední družina. Odpoledne pracují dvě oddělení školní družiny. Jedno hlavní od 11.40 do 16.00 hodin a druhé podpůrné v době od 13 do 15 hodin. Provoz školní družiny je uveden ve vnitřním Řádu školní družiny, který je pravidelně aktualizován.

Podmínky pro příchody a odchody ze ŠD jsou uvedeny též v Řádu školní družiny.

2. Podmínky přijímání do ŠD

ŠD je určena přednostně pro žáky ZŠ Tvarožná, příspěvková organizace. Přednost při přijímání žáků do ŠD mají žáci nižších ročníků a žáci s celodenní docházkou po celý týden. O přijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitelka školy. ŠD se naplňuje do počtu maximálně 56 dětí.

Žák je přijat do školní družiny na základě řádně vyplněného zápisního lístku (příhlášky), který dostane při nástupu do školy. V zápisním lístku je zapsán časový rozvrh docházky a způsob odchodu žáka. Pokud zákonný zástupce žádá o dřívější uvolnění z družiny, než je uvedeno, činí tak na základě písemné omluvenky. Na telefonické žádosti není brán zřetel. Příhlášky eviduje vychovatelka ŠD. Ukončení docházky do školní družiny oznámí písemně zákonný zástupce vychovatelce, která na tomto základě žáka odhlásí.

V případě mimořádné potřeby mohou být v družině umístěni i žáci, kteří nejsou přihlášení do ŠD a to jen za podmínky nepřekročení kapacity počtu žáků v oddělení.

Jestliže žák vážným způsobem porušuje vnitřní řád školní družiny či ohrožuje zdraví své nebo ostatních spolužáků, může ředitel školy rozhodnout o jeho vyloučení, o kterém budou rodiče informováni písemnou formou.

3. Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je postupováno v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Vychovatelka ŠD úzce spolupracuje se školou, především při stanovení vhodných forem integrace a forem práce. Je seznámena se závěry odborného vyšetření žáka v poradenském zařízení. Při vzdělávání těchto žáků probíhá intenzivní spolupráce také s rodiči. Je zohledněno přiměřené zatížení v případě pohybových aktivit, vycházek.

Třídní učitelé a zákonní zástupci jsou povinni informovat o všech změnách zdravotního stavu dítěte.

4. Prostorové a materiální podmínky

Pro svou činnost využívá ŠD vyčleněnou prostornou místnost, která slouží jako družina, ale i kmenová třída v přízemí budovy školy. Místnost ŠD je součástí základní školy. V této místnosti žáci pobývají ráno před začátkem vyučování, kde je zajištěn dohled. Vybavení místnosti odpovídá činnostem a aktivitám ŠD (nábytek, skříňky k uchování stavebnic a hraček, malá knihovnička, výtvarné a sportovní potřeby, atd). 2. oddělení využívá kmenovou učebnu v 1. patře budovy, kde má v mobilních krabicích hračky a potřebné vybavení pro svoji činnost. V odpoledních hodinách mohou žáci také využívat prostory školní zahrady a školního dvora, cvičebny a počítačové učebny. Hry, pomůcky i prostředí družiny je pravidelně obnovováno podle finančních možností školy.

Stravování (oběd) je zajištěno v budově ŠJ, která je součástí místní mateřské školy a nachází se v dosahu budovy základní školy.

5. Ekonomické podmínky

Za pobyt ve školní družině není stanovena úplata. Spotřební materiál pro činnost školní družiny je zajištěn z rozpočtu obce a sponzorskými dary.

6. Personální podmínky

Pedagogický provoz v ŠD zajišťují dvě vychovatelky. Zúčastňují se akreditovaných vzdělávacích akcí a seminářů. Jsou iniciátorkami a průvodkyněmi dítěte při činnostech, které motivují, navozují, přímo nebo nepřímo řídí, hodnotí. Rozvíjí sociální kompetence důležité nejen pro učení, ale i pro další rozvoj žáků: zdravé sebevědomí, schopnost být sám sebou, umět žít v sociální skupině i v multikulturní společnosti, vytvořit základy pro celoživotní učení a osvojit si základní lidské a etické hodnoty.

7. Podmínky zajištění BOZP

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání – vychovatelka vybírá věkově přiměřenou činnost, při které nedojde ke zranění dítěte. Vychovatelka eliminuje možné úrazy proškolením na začátku školního roku a opakováním během školního roku
- stravovací návyky a pitný režim – vychovatelka dbá na hygienu a kulturu stolování, dohlíží nad pitným režimem dětí
- hygienické požadavky na prostory a provoz zařízení – podle platných norem, tj. dle vyhlášky ministerstva č. 410/2005 Sb., (vlastní vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, vhodný nábytek, hygienické vybavení prostorů)

8. Psycho-sociální podmínky

- pohoda prostředí a příznivé sociální klima – vychovatelka vede k otevřenosti a partnerství, komunikaci, úctě, toleranci, uznání, empatii a pomoci druhému
- respektování potřeb jedince – vychovatelka organizuje činnost vycházející ze zájmů účastníků
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – vychovatelka respektuje individualitu dětí, hodnotí v souladu s jejich možnostmi
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy – vychovatelka se pedagogickým působením snaží zabránit socio - patologickým jevům
- spoluúčast na životě zařízení – vychovatelka preferuje společné plánování činnosti, vlastní podíl dětí na případném řízení činnosti
- včasná informovanost – vychovatelka včas informuje děti a jejich zákonné zástupce o činnostech ve školní družině

III. Charakteristika ŠVP ŠD

ŠVP ŠD vychází a je plně v souladu s ŠVP ZV ZŠ Tvarožná.

Preferuje verbální i neverbální komunikaci s rozvíjením schopností, dovedností a návyků naplňuje všechny klíčové kompetence. Zaměřujeme se na aktivity spojené s praktickým životem (akce – výstavy, akademie, dny otevřených dveří, akce spojené s děním na obci, projekty – tradice, roční období, aj.), environmentální výchovu (sběr starého papíru, PET lahví, elektromateriálu apod.) a smysluplné využití volného času dětí v zájmových kroužcích. Ve školní družině se zaměřujeme zejména na rozvíjení následujících PT (Průřezových témat) – Environmentální výchova a Osobnostní a sociální výchova. Ostatní PT také zařazujeme do výchovného působení.

1. Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	Jak kompetence naplňujeme
- k učení	<ul style="list-style-type: none">- motivujeme žáky pro celoživotní vzdělávání- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti- na praktických příkladech ukazujeme smysl a cíl učení- umožňujeme žákům nacházet různé cesty řešení- žáky vedeme k sebehodnocení
- k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none">- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů- vytváříme praktické problémové úlohy a situace a učíme je žáky řešit- podporujeme různé i netradiční způsoby řešení problému- vytváříme podmínky pro týmovou spolupráci při řešení problému- podporujeme samostatné a tvůrčí řešení s praktickým ověřením správnosti řešení- realizuje projekty
- komunikativní	<ul style="list-style-type: none">- vedeme žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci- vedeme žáky k jednoznačné srozumitelné a kultivované komunikaci- realizujeme výstavy, vystoupení žáků, projekty- učíme žáky komunikovat v různých sociálních prostředích
- sociální a personální	<ul style="list-style-type: none">- učíme žáky spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých- učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce v týmu- vedeme žáky k otevřené diskusi ve skupině, k besedě- pozitivním hodnocením podporujeme žákovu sebedůvěru- umožňujeme žákům vyjádřit se k vlastní práci (sebehodnocení)- usilujeme o to, aby žáci byli schopni střídat role ve skupině- učíme žáky odmítat vše, co narušuje přátelskou atmosféru v ŠD

- občanské	<ul style="list-style-type: none"> - připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti - vytváříme u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjíme vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a k přírodě - učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný - vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učíme je žít společně s ostatními lidmi - vedeme žáky k chápání a respektování zákonů, norem a společenských pravidel - ve výuce vedeme žáky k poskytování účinné pomoci - vedeme žáky k uvědomování si základních ekologických souvislostí
- pracovní	<ul style="list-style-type: none"> - pomáháme žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je v souladu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi - vedeme žáky k vyvozování a dodržování pravidel pracovních postupů - výsledky různých činností hodnotíme z hlediska kvality, významu a ochrany svého zdraví, zdraví ostatních a ochrany životního prostředí - pomáháme rozvíjet dovednosti potřebné pro budoucí život žáků - žáky motivujeme do aktivního zapojení v praktickém životě - vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností v profesním životě

2. Začlenění průřezových témat

Školní družina se zapojuje do aktivit celé školy, a tím naplňuje průřezová témata obsažená v ŠVP ZV ZŠ Tvarožná. Podporuje individuální zájmy jednotlivých dětí a rozvíjí jejich schopnosti a dovednosti.

Ve svých činnostech podporujeme zejména OSV, EV.

3. Metody a formy práce ŠD

- skupinová práce
- komunikativní kruh
- dramatizace
- vyprávění
- doplňování textů, zápisů, křížovky, hádanky, rébusy
- beseda, rozhovor, anketa, diskuse
- exkurze, vycházky
- relaxace, relaxační hry
- evaluační metody
- soutěže, sportovní hry, pohybové aktivity
- projekty
- poslech a vnímání hudby, mluveného slova
- práce s informacemi

4. Cíle školní družiny

a) Rozvoj kompetence k učení

- poznávání smyslu a cíle učení, operování s obecně známými pojmy, vyhledávání a třídění informací

b) Rozvoj komunikační kompetence

- kultivace slovního i nonverbálního projevu, rozvíjení slovní zásoby, formulování a vyjadřování myšlenek, porozumění různým typům textů a obrazových materiálů, využívání komunikačních dovedností k utváření vztahů

c) Rozvoj kompetence k řešení problémů

- vnímání a řešení nejrůznějších problémových situací, vyhledávání informací vhodných k řešení problému, praktické ověřování správnosti řešení, uvědomění si zodpovědnosti za svá rozhodnutí

d) Rozvoj kompetence sociální a personální

- spolupráce v týmu, ve skupině, utváření příjemné pracovní atmosféry, diskuse v malé i větší skupině, vytváření si pozitivní představy o sobě samém

e) Rozvoj kompetence občanské

- respektování přesvědčení druhých, vážení si a utváření vnitřních hodnot, zodpovědné chování a jednání, chápání základních ekologických, environmentálních i sociálních problémů, respektování a ochrana kulturních tradic

f) Rozvoj kompetence pracovní

- bezpečné používání pracovních nástrojů, materiálů a vybavení, ochrana zdraví svého i ostatních, přístup k výrobkům z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a ochrany zdraví

5. Základní organizace výchovně vzdělávací činnosti ŠD je specifikována v Celoročním plánu školní družiny, ze kterého vychází Tematický plán ŠD, který se v každém školním roce aktualizuje.

Celoroční plán školní družiny

Školní družina navazuje na výuku a dává prostor zájmovým aktivitám, pro které v rámci vyučování není místo. Cílem školní družiny je uvolnit školní zátěž odpočinkovými činnostmi, ale také zájmovými činnostmi upevnit vědomosti získané ve vyučování.

Odpočinková činnost

- společné stravování
- relaxační techniky – poslech hudby, dechové cvičení
- stolní hry – pexeso, kvarteto, černý Petr, čínská dáma, mlýn, člověče nezlob se...

Zájmové činnosti

- 1) tematické činnosti v rámci celoročního projektu tematické činnosti v rámci měsíčního projektu (strašidelný podzim, můj domov, Vánoce jsou za dveřmi, zimní království, masopust, jaro se probouzí, barvy přírody, zdravý měsíc, letní dobrodružství)
- 2) sportovní činnosti
 - kolektivní hry – míčové, freesbee, badminton
 - protahovací cvičení
 - tematické pohybové hry
- 3) Přírodovědné a ekologické činnosti
 - poznávání rostlin a jejich využití
 - hry zaměřené ekologii – třídění odpadu zábavnou formou (soutěž), téma: recyklace, úklid listí, vlastní zahrádka...
- 4) Činnosti kulturní a vlastivědné
 - hry s poznáváním různých míst v ČR (památky)
 - hry s poznáváním slavných osobností české historie
 - poznávání slavných obrazů, hudební ukázky, literatura pro děti
- 5) Estetické
 - poslech hudby
 - výtvarné techniky
 - kultura stolování, etiketa
 - hygiena
 - dramatizace

Rekreační činnosti

- pohyb na čerstvém vzduchu
- vycházky
- soutěže

Příprava na vyučování

- didaktické hry
- psaní úkolů a čtení z knih